

Viac ako polovica domácností na Slovensku sa nachádza v ohrození energetickej chudoby

Slovensko patrí ku krajinám s najvyšším podielom nákladov domácností na energie ku celkovým výdavkom. **Viac ako polovica domácností vynakladá na účty za energie viac ako 10% z príjmu, čím sa nachádzajú v ohrození energetickej chudoby.** S tým, že štát by mal podporovať nízkopríjmové domácnosti, ktoré čelia vysokým nákladom na kúrenie a elektrinu, súhlasí až 62,8% osôb.

Pre mnohých ľudí sa dostatočný prístup k energiám a základným podmienkam fungovania domácností ako je elektrická energia, či teplo v byte stáva čoraz väčším problémom. Pre túto širokú a komplikovanú problematiku sa využíva termín energetická chudoba. Vo svojom základnom popise sa označuje ako „neschopnosť vykurovať dom na adekvátnu (bezpečnú a pohodlnú) teplotu kvôli nízkym príjmom a neadekvátnemu (energeticky neefektívnemu) obydliu.“ Nie je to teda len otázka príjmov a výdavkov. Problémy môžu súvisieť aj so zlým stavom budovy, vybavením dostatočnou infraštruktúrou, či slabou informovanosťou. Dôležité však tiež zostáva, aby sme pri riešení riešenia energetickej chudoby mysleli na budúce generácie a nastavili ich udržateľne, v súlade s našimi dekarbonizačnými cieľmi.

„Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení vlády zaviazala k riešeniu energetickej chudoby. Prišla však ďalšia zima a ohrozené domácnosti opäť zostávajú bez cielenej podpory. Trpia tým ľudia aj životné prostredie. Častejšie smogové situácie navyše zhoršujú naše zdravie a zvyšujú riziko infekčných ochorení,“ povedala Liliana Rástocká zo Slovenskej klimatickej iniciatívy.

Riešenia problému energetickej chudoby ponúkajú vedci zo Slovenskej akadémie vied. Vedci vo výskumnej správe **ENERGETICKÁ CHUDOBA NA SLOVENSKU 2020: OD ANALÝZ K ODPORÚČANIAM PRE VEREJNÉ POLITIKY**“ identifikovali tieto potreby:

- Schváliť definíciu energetickej chudoby, ktorá stále chýba, a aplikovať ju v praxi.
- Spojiť sa v rámci svojich kompetencií (ministerstvá a zodpovedné orgány)
- Podporiť výskum v oblasti energetickej chudoby – skúmanie dôsledkov a efektívnych možností zlepšenia situácie
- Zabezpečiť ochranu pre najnúdznejších – predĺžiť lehotu odpojenia od energetických sietí
- Zabezpečiť možnosť predplateného odberu
- Zvyšovanie energetickej efektívnosti (hlbková obnova budov) aj pre nízkopríjmové domácnosti (bezúročné alebo nízkouročené pôžičky bez vstupného kapitálu) spojené s nízkouhlíkovými riešeniami
- Zvyšovanie informovanosti o energetickej zraniteľnosti (pre budúcich dôchodcov)
- Priama finančná podpora na krytie zvýšených nákladov na energie – minimalizovať na prípady keď zvyšovanie energetickej efektívnosti nie je možné

Preto dnes v mene Slovenskej klimatickej iniciatívy posielame zodpovedným rezortom tieto otázky, ktoré následne verejne prediskutujeme v januári 2021:

1. Chystá vláda legislatívnu zmenu v oblasti definície energetickej chudoby?
2. Ktoré inštitúcie sú poverené riešením energetickej núdze, kto konkrétne problematiku zastrešuje?
3. Ako zabezpečíte, aby riešenia energetickej núdze boli pre ľudí dostupné a udržateľné a zároveň nezvýšili podiel emisií skleníkových plynov?
4. Budú udržateľné riešenia energetickej chudoby financované z Národného plánu obnovy a európskych zdrojov?

Doplňujúce informácie

Čo je v programovom vyhlásení vlády SR?

- Identifikácia ľudí v energetickej chudobe s prísľubom cielených opatrení verejných politík,
- Nehovorí ale konkrétne o opatreniach sociálnej politiky vo vzťahu k energetickej chudobe
- Ďalšie informácie o klimatických záväzkoch v programovom vyhlásení vlády nájdete tu: <https://klimatickainiciativa.sk/klimaticke-ciele-novej-vlady-dostali-dvojku-analyza-programoveho-vyhlasenia-vlady-sr-2020-2024/>

Ako súvisí energetická chudoba s klimatickou krízou a kvalitou ovzdušia?

- Vykurovanie nekvalitnými materiálmi vedie k emisiám skleníkových plynov a zhoršeniu kvality ovzdušia
- Každoročne na Slovensku len na následky zlej kvality ovzdušia zomiera vyše 5000 ľudí, ďalší majú závažné zdravotné problémy (respiračné, kardiovaskulárne, ale aj onkologické ochorenia)
- Politika riešenia energetickej chudoby preto musí byť nastavená udržateľne v súlade s dekarbonizáciou

Viac informácií:

Liliana Rástocká
koordinátorka
Slovenská klimatická iniciatíva
+421 904 798 870
rastocka@klimatickainiciativa.sk